

Sygn. akt **IV U 816/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 01/06/2017 r. znak (...)

I.zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 01/06/2017 r , znak: (...)w ten sposób, że przyznaje S. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynając od dnia 5 maja 2017r oraz ustala odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

II.zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz S. B. kwotę 180 złotych / słownie : sto osiemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 816/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 listopada 2017r.

Decyzją z dnia 1.06.2017r. znak sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił wnioskodawcy S. B. prawa do emerytury.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury od maja 2017 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Odwołujący wskazał, iż w okresie od 30 sierpnia 1973 r. do 28 lutego 1997 r. w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu gazowym i elektrycznym, pracując na stanowisku spawacza. W ocenie wnioskodawcy powyższy charakter pracy odpowiada pracy wskazanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w wykazie A, dział XIV, poz. 12.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia prawa do emerytury zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wyjaśniał, że 6 lipca 2015 r. wydał decyzję o odmowie prawa do emerytury w obniżonym wieku albowiem wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał wówczas okresu zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku spawacza od 1.11.1977 r. do 20.04.1995 r., gdyż ówczesny pracodawca Z. w wystawionym za ten okres świadectwie pracy w szczególnych warunkach nie wskazał charakteru zatrudnienia S. B.. W dalszej części uzasadnienia organ rentowy wskazuje na kolejne wydawane w sprawie decyzje, bądź to odmawiające prawa do emerytury (z dnia 18 sierpnia 2015 r.), bądź o odmowie ponownego ustalenia prawa do emerytury (z dnia 9 grudnia 2016 r.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. B. urodził się (...) W dniu 6 lipca 2015r. złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem OFE.

Decyzją z dnia 17 lipca 2015r., znak: ENS/25/035093989 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił S. B. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie ukończył 60 roku życia oraz nie udowodnił wymaganego 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999r. W uzasadnieniu wskazał, iż nie uznał wnioskodawcy okresu pracy w Z. R. od 1.11.1977 r. do 20.04.1995 r. i od 16.01.1996 r. do 28.02.1997 r. ponieważ w wystawionym przez zakład pracy świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28.02.1997 r. nie został określony charakter pracy.

W dniu 12 sierpnia 2015r. S. B. złożył kolejny wniosek o emeryturę przedkładając jednocześnie nowe świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2015r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie odmówił S. B. prawa do emerytury. W uzasadnieniu podnosił, że nie uznał wnioskodawcy okresu pracy w Z. R. od 1.11.1977 r. do 20.04.1995 r. i od 16.01.1996 r. do 28.02.1997 r. ponieważ w wystawionym przez zakład pracy świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 10.08.2015 r. błędnie został określony charakter pracy.

Kolejnym wnioskiem, tym razem z 7 grudnia 2016 r., S. B. wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury. Wnioskodawca nie przedłożył wówczas żadnych nowych dowodów, stąd też organ rentowy decyzją z dnia 9.12.2016 r., wydaną na podstawie art. 114 ust 1 ustawy emerytalnej, odmówił mu prawa do ponownego ustalenia prawa do emerytury. Od powyższej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie, jednakże zostało ono oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 15 marca 2017 r. sygn. akt IV U 79/17.

W dniu 5 maja 2017 r. wnioskodawca złożył kolejny wniosek o emeryturę. Na skutek tego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(akta organu rentowego)

Wnioskodawca posiada udowodniony staż ogólny w wysokości 28 lat 2 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

(akta organu rentowego)

Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresach od 3.11.1977 r. do 2.06.1994 r., od 5.06.1994r. do 20.04.1995 r. i od 16.01.1996 r. do 28.02.1997 r. był zatrudniony w (...) S.A. z siedzibą w R.. W tych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę spawacza. W ramach zatrudnienia wnioskodawca ciął palnikami a następnie spawał elektrycznie lub gazowo zawieszki galwaniczne.

(zeznania świadków J. T. i Z. G., zeznania wnioskodawcy S. B., akta organu rentowego w tym świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 10.08.2015 r., akta osobowe wnioskodawcy w tym ogólne świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1997 r.)

Sąd dał wiarę zgromadzonym dokumentom, gdyż zostały sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie, w ramach posiadanych kompetencji a ich treść nie budzi wątpliwości Sądu.

Sąd dał wiarę dowodom z zeznań świadków J. T. i Z. G., gdyż są to osoby, które w spornym okresie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy pracowały z wnioskodawcą, a zatem mają najlepszą wiedzę o tym, jakiego rodzaju czynności wykonywał na zajmowanych stanowiskach pracy. Zeznania ich są rzeczowe, logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają. Świadczeniowcy wskazywali jednoznacznie, iż wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. W powyższym kontekście również zeznania wnioskodawcy S. B. nie budzą wątpliwości Sądu, albowiem są one zgodne z zeznaniami ww. świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy emerytalnej, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli oni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymagany według przepisów dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat (dla mężczyzn), mają 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpili do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego i pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.Nr 8, poz. 43 ze zm.) , do którego odsyła art. 32 ustawy emerytalnej określają niższy wiek emerytalny, rodzaje prac i stanowisk oraz warunki na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Warunkiem niezbędnym do uzyskania na podstawie przepisów powołanego rozporządzenia emerytury przez pracownika, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, jest spełnienie łącznie następujących przesłanek z § 3 i § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia, tj. dla mężczyzn osiągnięcie wieku 60 lat, posiadanie okresu zatrudnienia w wysokości 25 lat, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczonymi do okresów zatrudnienia oraz legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych. Stosownie do w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionych według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy przy tym zauważyć, że o tym czy praca była wykonywana w szczególnych warunkach decyduje nie stanowisko, lecz wykonywane czynności. Ustalenie zatem, jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek do przyznania dochodzonego świadczenia (z uzasadnienia wyroku SN z dnia 21.04.2004r., II UK 337/03).

Należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 9 kwietnia 2009 r. sygn. akt I UK 316/08 w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać

okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu (np. świadectwa pracy) wynika co innego (art. 473 k.p.c.). Należy wprawdzie stwierdzić, że okres zatrudnienia w szczególnych warunkach organ rentowy stwierdza na podstawie wystawianych przez zakład pracy świadectw pracy, jednakże pracownik nie może ponosić ujemnych konsekwencji za niedokładności w określaniu stanowisk pracy przez pracodawcę, albo braku wystawienia stosownych zaświadczeń, jeżeli w sposób niebudzący wątpliwości wykaże wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd w toku postępowania zainicjowanego odwołaniem wnioskodawcy nie może zatem ograniczyć możliwości udowodnienia, że dana praca wykonywana była w szczególnych warunkach jedynie do świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionych według ustalonego w przepisach wzorca, lecz powinien wszelkimi dostępnymi dowodami wskazanymi przez strony postępowania dokonać oceny czy praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie.

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie wnioskodawca S. B., w sposób bezsporny udowodnił, że w okresach od 3.11.1977 r. do 2.06.1994 r., od 5.06.1994r. do 20.04.1995 r. i od 16.01.1996 r. do 28.02.1997 r., wykonywał prace spawacza w (...) S.A. z siedzibą w R., oraz że świadczona przez niego praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dowodami przesądzającymi o rodzaju pracy wykonywanej przez S. B. było ogólne świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1997 r., świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 10.08.2015 r., zeznania świadków J. T. i Z. G. oraz zeznania samego wnioskodawcy. Wskazani świadkowie z całą stanowczością świadczą, iż wnioskodawca pracując wraz z nimi w w/w okresach wykonywał wyłącznie pracę spawacza. Praca spawacza określona została w wykazie A, dziale XIV, pkt. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - jako prace różne, prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Sąd zatem na podstawie niebudzących wątpliwości dowodów z zeznań świadków i zeznań wnioskodawcy, a także na podstawie dokumentów – akt osobowych wnioskodawcy oraz akt organu rentowego stwierdził, iż niesłuszne było stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Uwzględnienie bowiem spornych okresów zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w R. od 3.11.1977 r. do 2.06.1994 r., od 5.06.1994r. do 20.04.1995 r. i od 16.01.1996 r. do 28.02.1997 r. na stanowisku spawacza pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca posiada udowodniony co najmniej 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Poczynione przez Sąd ustalenia bezsprzecznie pozwalają na stwierdzenie, że w dacie wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca spełniał wymóg stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach i ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Należy zauważyć, iż wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury od dnia złożenia kolejnego wniosku tj. od 5 maja 2017 r. dlatego też sporne świadczenie zostało przyznane od tej właśnie daty.

Skutkiem powyższego Sąd uwzględnił odwołanie i stosownie do treści art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R., przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 5 maja 2017 r.

Jednocześnie należy wskazać, że do zasad przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych zastosowanie ma art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie, z którym, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, organ rentowy na dzień wydania zaskarżonej decyzji dysponował materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Stąd też w ocenie Sądu Okręgowego należy uznać, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność, za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Orzeczenie o kosztach w punkcie II sentencji wyroku, znajduje postawę w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie, z którymi strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W przedmiotowej sprawie kosztami poniesionymi przez S. B. były koszty wynagrodzenia reprezentującego go w sprawie profesjonalnego pełnomocnika, które zgodnie z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), wynoszą 180 zł.